

Số: 346/STNMT-CCMT
V/v hướng dẫn tiêu hủy gia súc chết,
mắc dịch bệnh đảm bảo vệ sinh môi
trường

Quảng Bình, ngày 05 tháng 3 năm 2019

UBND HUYỆN LÊ THUY
Số: 763.....
ĐẾN Ngày: 06/3/2019

HỎA TỐC

Kính gửi: Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố

Vừa qua, bệnh lở mồm long móng đã phát sinh và nguy cơ lây lan rất cao trên địa bàn toàn tỉnh; trong đó, UBND huyện Quảng Ninh đã công bố dịch lở mồm long móng (LMLM) lợn tại 02 xã Vạn Ninh và An Ninh (tính đến ngày 01/03/2019 đã có 1473 con lợn mắc bệnh, chết và tiêu hủy); tại các huyện Bố Trạch, huyện Minh Hóa đã xuất hiện hiện tượng lợn và trâu, bò có biểu hiện triệu chứng lâm sàng nghi bệnh LMLM. Đặc biệt hiện nay, dịch tả lợn Châu Phi đã xuất hiện tại 07 tỉnh của nước ta, gồm: Hưng Yên, Thái Bình, Hải Phòng, Thanh Hóa, Hà Nam, Hà Nội và Hải Dương, nguy cơ lây lan vào địa bàn tỉnh ta và có thể bùng phát dịch bệnh là rất lớn.

Để chủ động ứng phó trong trường hợp phải tiêu hủy gia súc mắc dịch bệnh, hạn chế đến mức thấp nhất các nguy cơ gây ô nhiễm môi lây lan dịch bệnh, trên cơ sở Thông tư số 07/2016/TT-BNNPTNT ngày 31 tháng 5 năm 2016 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Quy định về phòng, chống dịch bệnh động vật trên cạn và tình hình thực tế tại địa phương, Sở Tài nguyên và Môi trường hướng dẫn phương pháp tiêu hủy gia súc chết, mắc dịch bệnh bằng phương pháp chôn lấp như sau:

1. Nguyên tắc tiêu hủy.

- Phải làm chết gia súc mắc dịch bệnh bằng điện hoặc phương pháp khác (nếu có).

- Việc tiêu hủy cần hoàn thành càng sớm càng tốt để hạn chế tối đa cơ hội phát tán của mầm bệnh. Nếu việc tiêu hủy chậm trễ, xác gia súc mắc bệnh phải được khử trùng, diệt khuẩn (như vôi bột, clorua vôi hoặc Chlorine...) đồng thời ngăn ngừa các loài vật nuôi khác, động vật hoang dã, côn trùng và chim tiếp xúc.

2. Vận chuyển xác gia súc đến địa điểm tiêu hủy.

- Trường hợp địa điểm tiêu hủy ở ngoài khu vực có ổ dịch, xác gia súc phải được cho vào bao (nylon hoặc tương đương), buộc chặt miệng bao và tập trung bao chứa vào một chỗ để phun khử trùng trước khi vận chuyển; trường hợp gia súc lớn không vừa bao chứa phải sử dụng tấm nilon hoặc vật liệu chống thấm khác để lót bên trong (đáy và xung quanh) thùng của phương tiện vận chuyển.

- Phương tiện vận chuyển xác gia súc phải có sàn kín để bảo đảm không để thoát nước thải và chất thải ra môi trường trong quá trình vận chuyển. Phương tiện vận chuyển phải đảm bảo an toàn kỹ thuật để bảo vệ xác gia súc trong quá trình vận chuyển, dễ vệ sinh, khử trùng, tiêu độc trước khi vận chuyển và sau khi bỏ bao chứa xác gia súc xuống địa điểm tiêu hủy, hoặc dời khỏi khu vực tiêu

hủy. Nước thải, chất thải phát sinh trong quá trình vận chuyển phải được thu gom, xử lý bảo đảm an toàn dịch bệnh.

3. Quy cách tiêu hủy gia súc mắc dịch bệnh.

3.1. Chọn địa điểm:

- Chọn nơi khô ráo, hệ số thấm thấp, không bị xói mòn, ngập lụt khi mưa lũ, xa khu dân cư, trường học, bệnh viện; xa khu chăn thả gia súc, gia cầm; xa các nguồn nước mặt như sông, suối, ao, hồ, kênh, mương...; xa các trục đường giao thông.

- Đối với chôn lấp gia súc tại nơi có dịch xảy ra (trang trại): Biện pháp này có ưu điểm là hạn chế sự phát tán mầm bệnh khi vận chuyển xác gia súc. Các trại chăn nuôi có diện tích lớn, cách xa khu dân cư có thể chôn lấp gia súc ngay trong trang trại. Hồ chôn cách khu chăn nuôi, nguồn nước giếng và nơi ở của công nhân ít nhất 50 - 100m, tùy thuộc vào số lượng gia súc cần chôn lấp. Nên chôn xác gia súc trong khu vực có nhiều cây cối (tốt nhất cây lá gỗ hoặc cây ăn quả) để quá trình phân hủy trong hồ chôn xảy ra nhanh chóng, hạn chế ô nhiễm môi trường.

- Đối với chôn lấp tập trung (hoặc khu vực đã được quy hoạch): Khoảng cách từ bãi chôn lấp đến các đô thị, các thành phố, thị xã, thị trấn, công trình văn hoá, khu du lịch, chùa chiền, bệnh viện, trạm y tế, cụm dân cư, các công trình khai thác nước ngầm, nước bề mặt phục vụ cấp nước cho sinh hoạt (ăn uống, tắm, giặt)... từ 500 m trở lên; Khoảng cách từ bãi chôn lấp tới nguồn nước xung quanh (nguồn nước phục vụ cho tưới tiêu nông nghiệp) từ 30 m trở lên.

3.2. Đào hồ chôn: Kích thước của hồ chôn phụ thuộc khối lượng gia súc cần chôn; hồ chôn không rộng quá 3m, chiều sâu từ 1,5 - 3m (tùy vào mực nước ngầm nhằm đảm bảo đáy hồ cao hơn mực nước ngầm), chiều dài không cố định.

3.3. Xử lý chống thấm đáy và thành hồ chôn: Sử dụng đất sét (hoặc trộn đều đất với 3-4% Bentonit) đổ xuống đáy hồ san đều cho phẳng và đầm chặt tạo một lớp với bề dày khoảng 10cm, sử dụng bạt chống thấm để lót đáy và thành hồ (diện tích bạt lót cần được tính toán sao cho đủ để bao gói toàn bộ số gia súc chết bị chôn cộng thêm 5-10% kích thước dự phòng), rải lên trên lớp bạt một lớp đất bột hoặc cát dày khoảng 10 cm, sau đó rải một lớp vôi bột xuống đáy (1 kg vôi/1 m² diện tích đáy hồ chôn) và thả xác gia súc xuống hồ.

3.4. Quy trình chôn lấp: Thả các bao chứa xác gia súc bị bệnh xuống hồ cho gọn, kín để tận dụng được thể tích; cứ mỗi lớp gia súc được thả xuống phun một lượt chế phẩm sinh học để khử tạp khuẩn sinh mùi và kích thích quá trình phân hủy sinh học (như các chất: Biotic, Biomix, EM, Entroy, Bima... hiện đang có bán trên thị trường); phun thuốc sát trùng, diệt khuẩn (như vôi bột, clorua vôi hoặc Chlorine...) trên bề mặt đóng gia súc, sau đó phủ lên trên gia súc một lớp đất dày từ 0,8-1m được đầm nén chặt.

3.5. Đặt ống thu khí, ống thoát khí và hoàn chỉnh hồ chôn:

- Cấu tạo của ống thu khí gồm có 2 đoạn ống nhựa PVC đường kính 4-5cm nối với nhau ở giữa bằng một ống gen chữ T để nối tiếp với ống thoát khí có

đường kính 2 cm. Ống thu khí đặt theo chiều dài hố chôn, được đục nhiều lỗ nhỏ để thu khí do xác gia súc phân hủy vào ống thoát khí dẫn ra ngoài. Ống thoát khí có chiều cao khoảng 2,5 m tính từ bề mặt rải đá dăm, trên miệng ống đặt ống gen chữ T để tránh nước mưa xâm nhập. Trung bình cứ 10m dài lắp đặt một bộ thu khí.

- Rải một lớp sỏi hoặc đá cuội đường kính 1-2 cm, đặt ống thu khí rồi phủ lên trên ống thu khí tiếp một lớp sỏi hoặc đá cuội nữa, sau đó phủ bạt chống thấm lên trên (phần bạt lót đáy và thành hố còn dư phủ chồng lên nhau). Dùng kéo cắt bạt một lỗ nhỏ ở chỗ ống gen chữ T để nối ống thu khí với ống thoát khí, sau đó phủ đất lên trên lớp bạt một lớp đất bảo vệ. Chú ý san phẳng và đánh dốc mái từ tâm hố ra xung quanh nhằm tránh ứ đọng nước trên hố chôn, đỉnh hố cao hơn mặt đất xung quanh từ 0,6 - 1,0 m.

- Phía ngoài khu vực hố chôn, cách khoảng 01 m, tạo một rãnh nước với kích thước: rộng 30 cm, sâu 25 cm bao quanh khu vực chôn lấp, có tác dụng chống nước mưa xâm nhập và dẫn nước mưa ra thoát ra ngoài, tránh xói lở hoặc ứ đọng nước quanh hố chôn.

- Rải vôi bột hoặc phun hóa chất khử trùng (như Clorua vôi, Chlorine) trên bề mặt toàn bộ khu vực chôn lấp để khử trùng, chống ruồi muỗi.

3.6. Cấm biển cảnh báo và theo dõi:

- Cấm biển cảnh báo khu vực chôn lấp để cảnh báo người và chặn thả gia súc làm ảnh hưởng đến khu vực chôn lấp.

- + Kích thước biển báo: Dài 0,6m; rộng 0,4m; cột cao 1,2m.

- + Vật liệu sử dụng: Biển báo làm bằng tôn, cột cấm bằng sắt sơn chống rỉ.

- + Số lượng biển báo: 04 cái cấm bốn hướng.

- Trong 03 ngày đầu sau khi tiến hành chôn lấp tiêu hủy phải thường xuyên kiểm tra, theo dõi, tránh tình trạng người dân đào bới thu gom lại số gia súc đã tiêu hủy. Định kỳ 01 tuần kiểm tra một lần và thực hiện trong vòng 1 tháng đầu sau khi chôn lấp. Nếu có hiện tượng bất thường như hố chôn bị sụt, lún, vỡ bề mặt,... có biện pháp xử lý bổ sung kịp thời như: phủ thêm đất, lấp lại, rải vôi, phun hóa chất khử trùng.

- Theo dõi, kiểm tra thường xuyên khu vực vừa được xử lý ô nhiễm bằng cảm quan (màu và mùi) nhằm phát hiện và xử lý kịp thời khi có sự cố; không để chất ô nhiễm phát tán vào nguồn nước mặt, nước nuôi trồng thủy sản, hoa màu và đặc biệt là nguồn nước sinh hoạt.

- Các hộ gia đình, các trang trại hoặc các công trình khai thác nước ngầm, nước bề mặt phụ vụ cấp nước cho sinh hoạt (ăn uống, tắm, giặt...) cách hố chôn trong phạm vi bán kính 100m cần lấy mẫu kiểm tra nguồn nước sau khi chôn lấp và kiểm tra lại 6 tháng/lần để kịp thời phát hiện ô nhiễm nguồn nước, có biện pháp xử lý phù hợp.

4. Bảo hộ cho người trực tiếp thực hiện việc xử lý và tiêu hủy gia súc mắc dịch bệnh: Nghiêm cấm những người không phận sự vào khu vực xử lý gia súc và khu vực tiêu hủy; những người trực tiếp thực hiện việc xử lý và tiêu hủy phải

được cung cấp quần áo bảo hộ bằng nhựa PPE, kính, găng tay cao su, ủng, mũ trùm đầu đủ đảm bảo để tránh nguy cơ bị lây nhiễm mầm bệnh; không được phép ăn uống khi đang làm việc; súc miệng bằng nước diệt khuẩn (được Bộ Y tế khuyến cáo dùng) và tắm, rửa bằng xà phòng.

5. Việc lựa chọn địa điểm chôn lấp và vận chuyển gia súc từ khu vực có ổ dịch đến điểm tiêu hủy phải có sự tham gia và giám sát của cơ quan chuyên ngành thú y và cơ quan quản lý môi trường cơ sở.

Trên đây là hướng dẫn kỹ thuật tiêu hủy gia súc mắc bệnh, Sở Tài nguyên và Môi trường đề nghị UBND các huyện, thị xã, thành phố phối hợp thực hiện, tổng hợp kết quả xử lý báo cáo về Sở Tài nguyên và Môi trường để tổng hợp báo cáo UBND tỉnh. / *l*

Nơi nhận: *l*

- Như trên;
- UBND tỉnh (báo cáo);
- GĐ Sở (báo cáo);
- Phòng TNMT các huyện, thị xã, thành phố;
- Lưu: VT, CCMT.

KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC

Phạm Văn Lương

Lệ Thủy, ngày 6 tháng 3 năm 2019

PHIẾU XỬ LÝ CÔNG VĂN

Kính gửi: Đoàn Lê Văn Sơn

- Viết lại nghị quyết
- chuẩn bị, 'PCT (On Ph)
- PCT (On Ph)
- Phòng TNMT, NN-PTNT
- UBND xã, thị trấn

Đề nghị giữa phòng TNMT theo chức năng nhiệm vụ 'tư' theo mục đích tạo phúc, thuận (Pb chấp Mỹ - Mỹ - Mỹ).

**Ý KIẾN PHÊ DUYỆT
CỦA LÃNH ĐẠO HUYỆN**

Ngày ..... tháng ..... năm 2019

CM

02 bản

Q. CHÁNH VĂN PHÒNG

Ph

Phan Đình Tư